Väylävirasto
Trafikledsverket

Lausunto

VÄYLÄ/7737/Vv-00.00.05/2025

5.11.2025

Asiantuntijalausuntopyyntönne 23.10.2025

VNS 7/2025 vp Valtioneuvoston tulevaisuusselonteon ensimmäinen osa Strateginen toimintaympäristöanalyysi sekä skenaarioita vuoteen 2045

Liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt Väylävirastolta asiantuntijalausuntoa koskien valtioneuvoston tulevaisuusselon ensimmäiseen osaan (VNS 7/2025 vp), joka käsittää strategisen toimintaympäristöanalyysin ja skenaariota vuoteen 2045.

Väylävirasto kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi asiassa ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Tulevaisuusselonteko toimii kokonaisuudessaan hyvänä vuorovaikutusvälineenä valtioneuvostotason tulevaisuusnäkemyksen sekä valtiohallinnon johtamisen ja strategiatyön välillä. Tulevaisuusselonteko parantaa myös valtiohallinnon läpinäkyvyyttä erityisesti toimintaympäristön muutoksista. Väylävirasto pitää erityisen hyvänä, että tulevaisuusselontekomenettelyllä on edistetty poikkihallinnollisuutta, vuorovaikutteisuutta ja yhteistyötä. Tulevaisuusselonteon ja sen tietopohjan osalta on jatkossakin tärkeää, että sitä hyödynnetään johdonmukaisesti liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan konsernistrategian valmistelussa, 12-vuotisen valtakunnallisen liikennejärjestelmän päivityksessä ja tulosohjauksessa.

Tulevaisuusselonteossa nostetaan vahvasti esille ympäristö ja ilmastomuutos. Väylävirasto osallistuu toiminnallaan ja roolissaan ilmastotoiminnan hillintätoimiin ja ympäristötyöhön. Väylänpidossa korostuu tulevaisuudessa selonteossa esitetyt ilmastonmuutokseen liittyvät sopeutumistoimet, joiden kehittäminen ja hallinta tulee korostumaan väylien liikennöitävyyden varmistamiseksi. Virasto ottaa toiminnassaan jatkossakin huomioon myös luonnon monimuotoisuuteen, luontokatoon ja kiertotalouteen liittyvät näkökulmat.

Tulevaisuusselonteossa käsitellään useassa kohdassa infrastruktuuria huoltovarmuuden ja turvallisuuden näkökulmasta. Selonteon mukaan muun muassa hybridivaikuttaminen ja kriittiseen infrastruktuuriin kohdistuvat iskut ovat kasvava riski. Väylävirasto tekee erittäin tiivistä ja tuloksellista yhteistyötä valmiuteen ja turvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä usean eri hallinnonalan kanssa, kuten esimerkiksi puolustushallinnonalan kanssa. Lisäksi pohjoismainen yhteistyö on tiivistynyt merkittävästi viime vuosina perinteisen, esimerkiksi jäänmurtoyhteistyön, rinnalla myös liikennejärjestelmäsuunnittelussa ja sotilaallisen liikkuvuuden kehittämisessä. Yhteistyötä vahvistetaan entisestään. Väylänpidon kriisinsietokykyä ja kriittisen infrastruktuurin hallintaa kehitetään jatkuvasti, hyödyntäen tietopohjaisia ratkaisuja.

Tulevaisuusselonteon mukaan digitalisaatio ja teknologian nopea kehittyminen helpottaa arkea mahdollistaa turvalliset ja kestävät liikennepalvelut. Rautatieliikenteen kulunvalvontajärjestelmän peruskorjaus ja modernisointihanke (digirata) vastaa hyvin tähän esitettyyn näkökulmaan pitkällä aikavälillä. Merenkulussa edistetään älyväyläkonsepteja, joissa hyödynnetään tietoa, uutta teknologiaa ja automaatioratkaisuja turvallisen, tehokkaan ja ilmastoystävällisen alusliikenteen ja vesiväylänpidon tukemiseksi. Tieliikenteen osalta Väylävirasto vie eteenpäin toiminnassaan mm. automatisoituvan liikenteen vaatimuksia fyysiselle ja digitaaliselle infrastruktuurille. Väyläviraston näkemyksen mukaan selonteossa mainittu liikennejärjestelmän digitaalinen kaksonen ja sen kehittäminen liikennehallinnonalan yhteistyönä muodostaa hyvän pohjan ja prosessin digitalisaation edistämiselle.

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu. Väylävirastossa asian on ratkaissut pääjohtaja Kari Wihlman ja esitellyt toimialajohtaja Mirja Noukka

Jakelu Eduskunta, liikenne- ja viestintävaliokunta (LiV@eduskunta.fi)

Tiedoksi Väyläviraston kirjaamo
Väyläviraston johtoryhmä
Ari-Pekka Manninen

Väylävirasto

ASIAKIRJA / HANDLING / DOCUMENT

Tämä asiakirja on allekirjoitettu Väyläviraston sähköisen allekirjoituksen palvelussa.
Voit varmistaa Adobe Acrobatilla sähköisen allekirjoituksen eheyden.

Denna handling är undertecknad i Trafikledsverkets tjänst för elektroniska underskrifter.
Du kan verifiera den elektroniska underskriften med Adobe Acrobat.

This document has been signed at Finnish Transport Infrastructure Agency´s service for electronic signatures.
You can verify the authenticity of the signature by using Adobe Acrobat.

ALLEKIRJOITUKSET / UNDERSKRIFTER / SIGNATURES

Allekirjoittaja	**Mirja Noukka**
Allekirjoitusaika	04.11.2025 09:42
Allekirjoittaja	**Kari Wihlman**
Allekirjoitusaika	04.11.2025 10:01

ASIAKIRJAT

Asiakirja	LiV_5.11.2025_VNS_7_2025_Tulevaisuusselonteko_1_osa_Väylävirasto_lausunto.pdf